

Ο ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

Μου είπαν παλιά –παλιά, ότι είμαστε χριστιανοί από το DNA μας. Γιατί λέει η μάνα μου ήτανε χριστιανή και γιατί ο προπάππος της ήτανε χριστιανός και πάει λέγοντας. Έτσι από το πρωί μέχρι το βράδυ μας, και ως το πρωί πάλι ,μιλάει και ικετεύει μέσα μας ένας Χριστιανός. Και εγώ τσεκάρισα ότι είναι μέσα μου ένας Χριστιανός Ορθόδοξος που ικετεύει το Θεό χριστιανικά και ορθόδοξα (Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιές, Φώτα, και κλαίει τη σταύρωση του Χριστού και μετά πάλι ανορθώνεται και χαίρεται την ανάστασή του. Και της Παναγιάς τον Δεκαπενταύγουστο, θέλει να πάει στην Παναγία της Τήνου για προσκύνημα). Εμένα η χριστιανικότητά μου είναι θολή, αλλά ο παππούς μου και ο προπάππος μου, π.χ., μιλάνε μέσα μου σαφώς χριστιανικά. Έτσι δεν μπορώ να τους ξεφύγω.

Το ίδιο κι ο Βασίλης ο Σταύρου που πήγα να δω την έκθεσή του, έτσι αισθάνεται. Γιατί για ποιο λόγο να μιλάει ο παππούς του για τα κακοτράχαλα ηπειρώτικα βουνά και κορφοβούνια, τα ξερά λιβάδια μέσα στο φιλμ που του κάνανε. Το πολύ ωραίο που στη bade spooze, δηλαδή τον ήχο και τα λόγια, υπάρχει διαβασμένη μια παλιά-παλιά γραφή του παππού του, που εγώ έκανα λάθος και νόμισα ότι ήταν δικά του λόγια (δηλαδή του Βασίλη) και δικά του νοήματα. Η έκθεσή του με τα ζώα (αρνιά, αρνάκια, γαϊδάροι ,κότες) θα είχε τη μισή αξία, μά το Θεό, χωρίς αυτή τη διήγηση που ερχότανε από μακριά και τη βίασανε με χρώματα πιο παλιάς ξεχασμένης εποχής και του δώσανε το γιατί και το διότι. Σ' αυτό το φιλμ υπήρχε σε αντίστιξη με τη φωνή,αυτός ο ίδιος ο Βασίλης ο Σταύρου στο πανί, να κρατάει μια άσπρη νεαρή κατσίκια, από μια τριχιά και να την πηγαίνει περίπατο, σ' αυτά τα άβολα και τραχιά μέρη, όπως θα πήγαινε ένα σκυλάκι.

Στο φιλμ που είναι περιγραφικό συναντάει αφημένα καθίσματα κάτω από δέντρα που κάποιοι καθήσανε, σκάλες που στέκουν όρθιες, στερεωμένες σε δέντρα που κάποτε βοήθησαν να κλαδευτούν, - παλιά παρατημένα εργαλεία (και αυτά γίνηκαν πίνακες). Ο παππούς που τότε λέγανε Τυρολόγο, μίλαγε τα λόγια, όχι βέβαια αυτός ο ίδιος, -τα μεταχειρίστηκαν-που εγώ έπεσα έξω κοιτώντας τις ζωγραφικές και βλέποντας συγχρόνως το φιλμ και νόμισα ότι ήταν του Βασίλη διήγηση και είπα, κοίταξε, μιλάει ότι είχε τόσο κοπάδι και μετά το `χασε και ότι το σπίτι του, που το `χτισε εκεί πάνω σε κυριολεκτικά κακοτράχαλη πλαγιά, έχασε από την υγρασία και τον αέρα τη στέγη του και θα `πρεπε να την ξανακάνει να μην βρέχει το νερό μέσα στο δωμάτιο.

Μου φάνηκε λοιπόν παλαιόκοπος ο Βασίλης και είπα, ά στο καλό-αυτή την παλιά εποχή πάει να πουλήσει-πολλή φιλολογία. Και πάλι έπρεπε να του το συγχωρήσω, αν αμέσως συνειδητοποιούσα ότι και αυτός ήτανε Ηπειρώτης από την Άρτα. Και την αγάπη που έχουν οι Ηπειρώτες για την επιστροφή (οπωσδήποτε) στον τόπο τους! Και αν τα λόγια του παππού του (τότε λέγανε Γ.Τυρολόγο,1880-1938).Το 1938 πέθανε, για να καταλάβεις (έστω και μερικώς) το πώς ζήσανε εκεί πάνω. Είναι γραφή από ψυχής-και με τα ωραία γράμματα από πένα. Κρατάω την ορθογραφία: «Από τας 23 Νοεμβρίου το έτος 1924 μέχρι τας 2 Φεβρουαρίου το έτος 1925, έκαμε μεγάλην ξηρασίαν. Εις όλο αυτό το διάστημα είχε βορράν που φύσαγε, ο τόπος έγινε κourνιαχτός, έβαλαν φωτιά ο κόσμος κι έκαιγε και έκανε καψάλες, τον Ιανουάριον τα ποτάμια έστεψαν, οι μύλοι δεν άλεθαν, σταμάτησαν. Τα πράματα (=τ' αρνιά κ.λ.π.) βέλαζαν για νερό» -γραφή του παππού του καλλιτέχνη. Αυτό γράφεται μέσα στο βιβλίο που το έγραψαν με τίτλο :Βασίλης Σταύρου (ζωγραφική) Το Βλέμμα του ζώου. Έχουμε και τώρα μια τέτοια καιρική κατάσταση ,παρόμοια. Και τη βιώνουμε σήμερα (άρα επίκαιρο πάει να είναι). Αυτό το βιβλίο του λοιπόν είναι πολύ καλό. Και θα `λεγα υπόδειγμα για βιβλίο ζωγράφου. Πρώτα-πρώτα αν θές να ξέρεις είναι δυτλό, Ελληνικό-Αγγλικό και το σχόλιο είναι από την Αθηνά τη Σχινά, που πολλοί καλλιτέχνες θα θέλανε και θα παρακαλάγανε να τους γράψει (γεια σου Αθηνά Σχινά, εγω έχω την καλή συνκυρία στον παλιό Ζυγό. Είναι από αυτούς που `χουνε την τύχη). Και αποδέχτηκα ότι, όσο περνάει ο καιρός, ένας ευαίσθητος και σοβαρός επαγγελματίας στη δουλειά του γίνεται όλο και καλύτερος και τελειότερος (χάρηκα Αθηνά και που σε είδα πρόσωπο με πρόσωπο).

Και οι δυο που είδα και μίλησαν παρόντες στα εγκαίνια του Βασίλη Σταύρου, η καθηγήτρια πια Αθηνά Σχινά και ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων που με φιλότιμο έκανε μια κριτική Ηπειρώτη-δεν είναι ο ίδιος νομίζω- και του ευχήθηκε και στο τέλος να `χει η έκθεση καλές πωλήσεις. Και οι δυο παρατήρησαν, μίλησαν κάπου ότι είνιε ρεαλιστής. Ρεαλιστής περισσότερο

είναι όπως έφτιαξε το βιβλίο του, να δουλεύει σωστά και με φωτογραφίες και με επιλεγμένο γράψιμο. Και με εκείνες τις μικρές φωτογραφίες, τις πολλές στη σειρά, του εαυτού του, να ζωγραφίζει: μια καλοστημένη προσπάθεια να διπλασιάσει το γεγονός ότι ζωγραφίζει. Και στη ζωγραφική του με τις μικτές τεχνικές του σ' αυτό προσπαθεί να επιβεβαιωθεί. Νέος ακόμη είναι φυσικό. Αλλά φαίνεται και τετράγωνος στην οργάνωσή του: "Έχει βρεί μια τεχνική, όλο την ίδια, στα έργα του (καλό και κακό, γιατί πάει σερί)". Έχει ζωγραφίσει τα ζώα που τρυφραίνουν τους ανθρώπους που τα κατέχουν! (αυτό είναι το θέμα και είναι συνεχές). Ο Πρύτανης είπε ότι, κατόπιν του τελευταίου πίνακά του, προβλέπει ότι ο άνθρωπος που βάζει σε πίνακα πλάτη να ταΐζει μια κατσίκια, είναι το θέμα της επόμενης έκθεσής του. Γυμνός όπως τον είδα δίπλα στο χέρι μου όπως στεκόμουν, δεν ήταν αποφασισμένος στο σχέδιο, όπως στα ζώα, που έφτιαξε (και τα γνωρίζει και τα νοιώθει).

Εν πάσει περιπτώσει δεν τίθεται κανένα ζήτημα, ο Βασίλης λέει έχει βγάλει την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών και είχε δασκάλους τον Νίκο Νικολάου και τον Λευτέρη Κανακάκη. Ωχώ αν δεν είχε μάθει σχέδιο και με αυστηρότητα. Αναρωτήθηκα όμως και εγώ όπως κι ο διπλανός μου, πως γίνηκε και τα ζώα ήταν σαν να του πόζαραν σταματημένα στη στάση τους την ενστανανέ (στιγμαία). Οι φωτογραφίες του βιβλίου καρέ-καρέ ήρθαν στο μυαλό μου και επιβεβαίωσαν την συμβολή της φωτογραφίας. Πρώτα το φιλμ και μετά η επεξεργασία της στον πίνακα (αυτό ήταν η μίχ δουλειά του). Και όμως η αναπνοή αυτών των πινάκων ήταν όπως θα τα έβλεπε ο παππούς του, κάνοντας γύρω με το κοπαδάκι του, που αναφέρει σε άλλη μεριά της γραφής του, οτι κατείχε και του λιγότευε, ή χάθηκε με την ξηρασία (νερό δεν είχαν ούτε γρασίδι!).

Ο Βασίλης Σταύρου λοιπόν είναι ένας ρεαλιστής που βλέπει προς τα πίσω; Ή σάματις βλέπει πως τα μπρός; Για να καθορίσουμε το ρεαλισμό και το επιβεβλημένο ΤΩΡΑ του, οι Αμερικάνοι είχαν γράψει σε μια μελέτη τους που έπεσε στην αντίληψή μου, διαβάζοντας το American union μέσα: Ότι είχαν δώσει θέμα σε παιδιά του δημοτικού σχολείου να ζωγραφίσουν ένα κοτόπουλο, το ζωγράρισαν όπως το βλέπανε στο supermarket τυλιγμένο σε νάιλον με διπλωμένα ολόιδια σε όλα, φτερούγες, ποδαράκια, χωρίς φτεράκια και μπιμπίκια. Αυτή τη φορά εννοούσε ο Πρύτανης που προφήτησε ότι στην επόμενη έκθεσή του ο Βασίλης θα κάνει ανθρώπους.

Όμως η έκθεση του Βασίλη έπιασε και θα πιάσει οικονομικά. Το έβλεπες από την παρουσία και καλοντυμένων και ανεβασμένων από προκοπή (φαινότανε) πατριωτών του, που ρουφούσανε και το φιλμ και τα έργα, με χαμογελαστή συγκίνηση. Ζήλεψα εγώ που για μερικές γενιές έχω χωριό μου την Αθήνα και χωριό δεν έχω να με υπερασπίσει. Και η ζωγραφική μου πλέον (τύχη καθαρή) επηρεάστηκε από την παραμονή μου σε μεγαλουπόλεις της Ευρώπης. Αυτήν την επί πλέον συγκίνηση δεν θα τη δω.

η Ιωάννα η Ασμάνη ζωγράφος -Παρίσι 2007